

<https://dennikn.sk/915388/online-kurz-pestovania-zeleniny-nevydareny-projekt-vzdelavania-stal-28-milionov/>

Online kurz pestovania zeleniny? Nevydarený projekt za 28 miliónov nám zrejme Brusel nezaplatí

Polícia začala v máji trestné stíhanie pre projekt, v ktorom nám hrozí, že Slovensko príde o 28 miliónov eur.

Reklama CVANU. Repro foto Youtube.com

[u](#)

Stereotyp? Frustrácia? Nízky plat? Zmeň svoj život!

Takto lákal projekt vzdelávania pre dospelých ľudí, aby si urobili bezplatné kurzy v oblastiach, ktoré ich zaujímajú. Ponúkali 40 kurzov z rôznych oblastí – napríklad online kurz umeleckého kováča, pestovateľa zeleniny, prípravy minútok alebo montáž vodovodu a kanalizácie.

Celý projekt s názvom „Ďalšie vzdelávanie a poradenstvo pre dospelých ako nástroj uplatniteľnosti na trhu práce“ stál takmer 28 milióna eur a po dvoch rokoch z neho takmer nič nezostalo.

Slovensku hrozí, že ho Európska únia nepreplatí a prideme tak o celú sumu 28 miliónov eur.

Online kurzy podľa ministerstva školstva neplánujú využívať ďalej a z 25 poradenských centier, ktoré v rokoch 2013 až 2015 vybudovali v mestách po celom Slovensku, dnes funguje už len osem.

Polícia vidí podvod

Už v roku 2013 upozornila Asociácia inštitúcií vzdelávania dospelých (AIVD), že takýto projekt je nezmyselný a neudržateľný.

Projekt robil Národný ústav celoživotného vzdelávania. „Na začiatku projektu bolo v ústave asi desať ľudí. V minulosti nerobili nič s e-learningami a ani s takým širokým spektrom odborných kurzov. A zrazu dostali na starosť 28-miliónový projekt, pre ktorý museli nabrat' stovky ľudí," opisuje nepripravenosť ústavu Klaudius Šilhár z AIVD.

O rok neskôr už projekt začal vyšetřovať Európsky úrad na boj proti podvodom (OLAF) a v máji 2017 začala polícia trestné stíhanie pre subvenčný podvod a pre poškozovanie finančných záujmov Európskych spoločenstiev. Ministerstvu vraj vznikla škoda vyše 12 miliónov eur. Toľko v projekte stálo vytvorenie 40 e-learningových kurzov.

„Na jedného človeka kurz v prepočte vychádzal asi šesťtisíc eur. Komerčné kurzy stoja desatinu,“ hovorí Klaudius Šilhár.

Projekt plánoval vyškoliť 5500 ľudí a v poradenských centrách poradiť 20-tisíc ľuďom. Kurzy nakoniec absolvovalo štyritisíc ľudí. Úspešne ich skúškou ukončilo iba čosi cez dvetisíc. Poradenské centrá navštívilo viac ako 30-tisíc ľudí.

Brusel chce peniaze naspäť

Pôvodný projekt ďalšieho vzdelávania neprešiel ani cez odborných hodnotiteľov. Jednou z nich bola Irena Fonodová, riaditeľka Slovenskej akademickej asociácie pre medzinárodnú spoluprácu. Fonodová tvrdí, že ako hodnotiteľka je viazaná mlčanlivosťou, a preto nemôže hovoriť o nedostatkoch projektu.

Ako je však možné, že projekt sa aj napriek tomu uskutočnil? „Naše hodnotenia zrušili a ‚nový‘ projekt nechali schváliť inými hodnotiteľmi, ktorí ho odsúhlasili,“ hovorí Fonodová.

V júni 2017 o projekte [písal](#) aj týždenník Trend. Podľa jeho informácií „Brusel navrhol stiahnuť z projektu všetky európske zdroje a slovenská vláda sa pokúša zmierniť sankciu aspoň na 60 percent“.

Šéfkou ústavu bola v čase projektu Zuzana Štrbíková. Riaditeľkou je dodnes. Na naše otázky neodpovedala.

Keď AIVD upozornila na problémy projektu, ministrom školstva bol Dušan Čaplovič (Smer). V novembri 2014 po ňom úrad prevzal Peter Pellegrini (Smer). Ten si na projekt veľmi nespomína. "Peter Pellegrini sa za päť mesiacov v úrade nestihol detailne oboznámiť so všetkými projektmi," odpísal jeho hovorca Martin Dorčák.

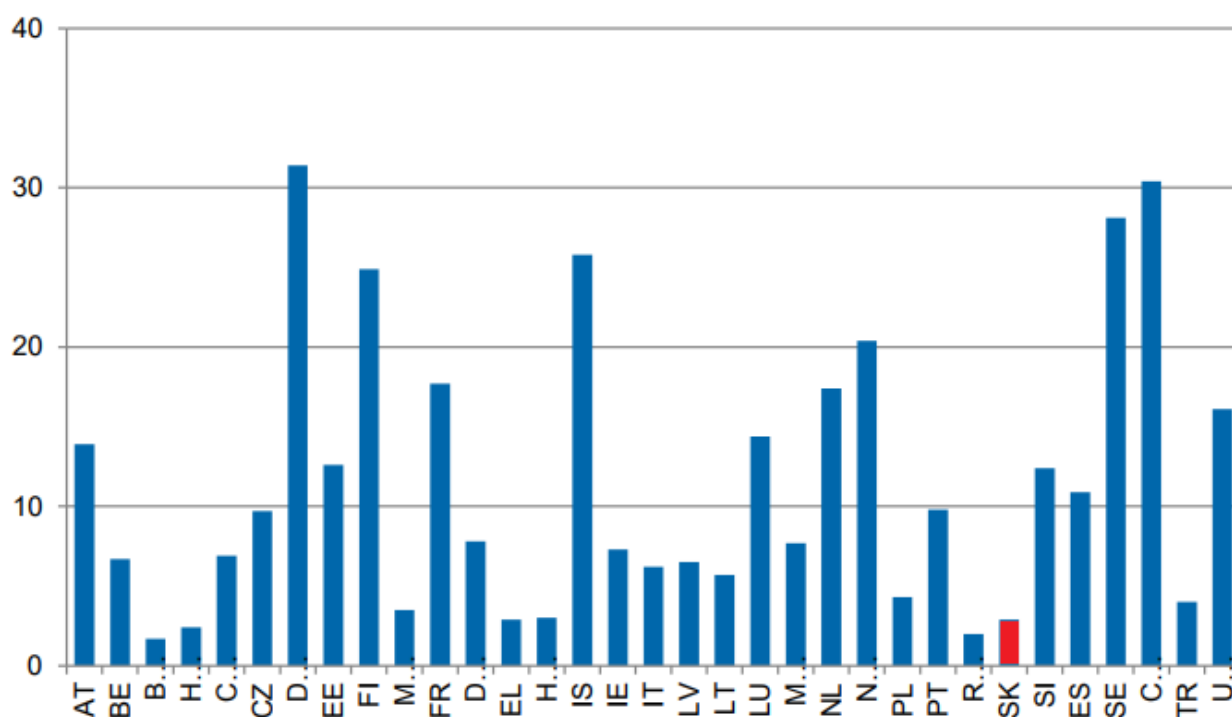
V čase, keď OLAF začal projekt vyšetřovať, bol ministrom Juraj Draxler, ten na otázky nereagoval.

Kurzy zadarmo brali ako koníčky

Projekt mal u ľudí vzbudiť záujem o ďalšie vzdelávanie. Slovensko patrí ku krajinám, kde sa po škole vzdelávajú len necelé tri percentá ľudí. Spomedzi krajín OECD sme na tom takmer najhoršie.

Šilhár však tvrdí, že projekt svojimi bezplatnými kurzami deformoval trh ďalšieho vzdelávania a niektoré organizácie mali problémy s fungovaním. Po skončení projektu teda hrozilo, že bude ponuka kurzov na slovenskom trhu ešte menšia, než predtým.

Percento ľudí, ktorí sa zúčastnili vzdelávania alebo tréningu v posledných štyroch týždňoch, 2013

Slovensko má spomedzi krajín OECD takmer najnižšie percento dospelých, ktorí sa vzdelávajú. Zdroj – Labour source survey, 2013

„Nemuseli sa vytvárať ani nové poradenské centrá. Mohli spolupracovať s už existujúcimi,“ hovorí Šilhár.

Pri pohľade na [zoznam absolventov](#) to vyzerá tak, že mnohí ľudia si kurzy robili ako koníček. Boli určené pre pracujúcich ľudí, a preto nemuseli premýšľať o tom, či v danej oblasti nájdu prácu.

Stovky ľudí si urobilo kurz líčenia a kozmetiky, obľúbené boli kurzy chovania zvierat či studenej kuchyne a prípravy minútok. Medzi najnavštevovanejšími bol aj zvaračský kurz.

Šilhár však tvrdí, že aj takéto vzdelávanie je pre spoločnosť prínosom. „Investovanie do neformálneho vzdelávania je návratné. Nemusí to byť priamo vo vzdelávacom sektore, ale môže to byť napríklad v zdravotníctve,“ hovorí Šilhár.

Sulík v prípade nemá jasno

Na prípad naposledy upozornil predseda strany SaS Richard Sulík. O celom prípade mal však zmätočné informácie. Tvrdil, že kurzy boli určené na rekvalifikáciu nezamestnaných, projekt sa však zameriava len na pracujúcich ľudí. Po upozornení nám z jeho europoslanskej kancelárie odpísali, že chybu si uznávajú.

Začiatkom roka podal predseda SaS aj podnet na OLAF, za najväčší problém projektu vtedy považoval nedostatočný počet absolventov kurzu. Nakoniec sa však ukázalo, že projekt svoje predpoklady v počte uchádzačov takmer naplnil.

PREČÍTAJTE SI TIEŽ

[Ďalší eurofondový problém v školstve: začali stíhanie pre 12 miliónov na vzdelávanie nezamestnaných](#)

Vzdelávacie účty by boli lepšie

„V rozvinutých krajinách fungujú overené modely, napríklad individuálne vzdelávacie účty. Každý dospelý človek dostane napríklad 200 eur ročne na svoje ďalšie vzdelávanie,“ hovorí Šilhár.

Ľudia by sa tak mohli vzdelávať v akomkoľvek akreditovanom kurze, ktorý by dosahoval určitú kvalitu.

„Podobne to dnes funguje na úradoch práce. Cez projekt RE-PAS si nezamestnaní sami vyberajú kurz, ktorý by chceli absolvovať, a úrad im do určitej výšky kurz preplatí,“ hovorí Šilhár. Tento projekt je podľa neho úspešný a dokáže nezamestnaných vracať do práce.

„Ministerstvo si uvedomuje, že je nevyhnutné nastaviť novú stratégiu poradenstva pre celoživotné vzdelávanie,“ tvrdí ministerstvo školstva. Pripravuje vraj návrh, aby si mohli podnikatelia náklady na vzdelávanie odpočítať z dane z príjmov. „Daňový odpočet by ich mal motivovať vynakladať viac prostriedkov na tento účel, zvýšiť vlastnú konkurencieschopnosť a prispievať tak k rozvoju vedomostnej ekonomiky.“